

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و برزنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

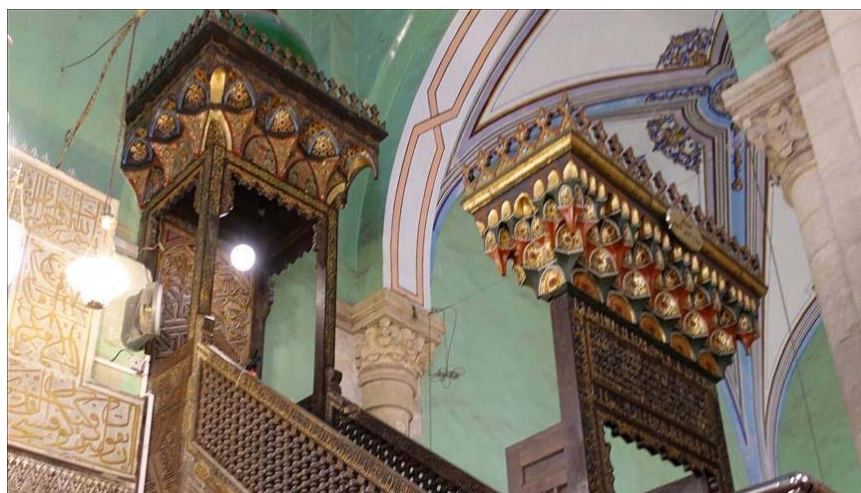
www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

الحاج داکتر امین الدین سعیدی
۰۸ اپریل ۲۰۱۹

کلمه منبر که جمع آن منابر است، اصلاً کلمه عربی است که برای محل مرتفع و بالائی اطلاق می شود که بر آن معمولاً خطباء، روحانیون، واعظین و استادان رفته و به وعظ، نصیحت و رساندن ارشادات دینی و اجتماعی می پردازند.

منبری که که توسط صلاح الدین ایوبی در بیت المقدس و در مسجد جامع ابراهیم خلیل الله در شهر «حبرون» گذاشته شده و ما روی آن بحث داریم، تاریخ، جایگاه و مقام خاص خویش را در تاریخ و خاطرات مسلمین دارد. این منبر توسط سپهسالار بزرگ اسلام قائد وزعیم شهیر جهان اسلام صلاح الدین ایوبی در این دومکان مقدس و تاریخی جابه جا شده است.

صلاح الدین ایوبی طوری که یاد آور شدیم ، از جمله شخصیت های نامدار، مشهور و مجاهد بینظری در تاریخ جهان اسلام است ، او در سال ۱۱۳۷ در شهر تکریت کردستان چشم به جهان کشود و در سال ۱۱۹۳ در شهر دمشق وفات و در جامعه اموی شهر دمشق مدفون می باشد .

ناگفته نباید گذاشت، او بنیانگذار دولت ایوبیان در مصر و شام است . صلاح الدین ایوبی در جنگ مشهور خویش با صلیبی ها در سالهای ۱۱۸۷ در منطقه حطین فلسطین توانست ، صلیبی ها را شکست دهد و اولین قبله مسلمانان، بیت

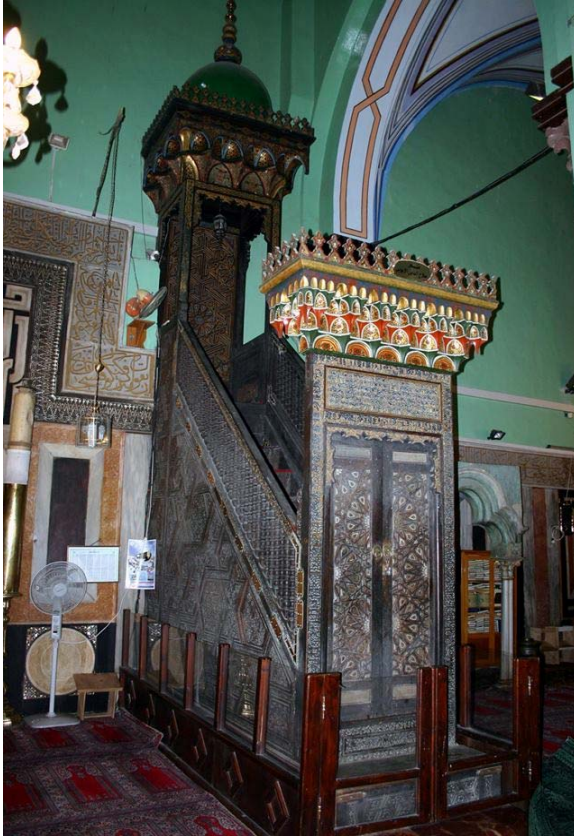

المقدس وسایر شهر های فلسطینی از جمله شهر الخلیل (حبرون) را از سیطره صلیبی ها نجات دهد .

طوری که در فوق یادآور شدیم ، صلاح الدین ایوبی رمز اصلی حاکمیت اسلامی را دانسته و در پهلوی فتوحات نظامی و حربی به دعوت، ارشاد تمرکز و توجه خاصی داشت .

مسلم است که دعوت، وعظ و تبلیغ در همه ادیان سماوی از جمله در دین مقدس اسلام مقام و منزلت خاصی خود را دارا می باشد که بدون شک مسجد و منبر از قدیمی ترین وسایل دعوت مردم به دعوت خصوص، دعوت مسلمانان به خیر و آگاه

گرداندن ایشان به منافع شان بوده است.

همچنان مسلم است که منبر و مسجد یکی از وسایل با عظمت خاص و بس مهم برای رساندن پیام پروردگار با عظمت به مردم و ملت است.

الله تعالی پیامبران از آدم علیه السلام گرفته تا خاتم النبیین محمد صلی الله علیه وسلم را فرستاده است تا پیام و دستورات دین الهی و وحی آسمانی را از طریق مساجد و منابر، به مردم برسانند و شریعت الله (ج) را به آنان تعلیم دهند. حال فرقی ندارد که منبر در مسجد باشد یا جای دیگر و یا حتی هم همین منبر متحرک باشد.

از جانب دیگر خصوصیت رسالت جاودانگی پیامبر صلی الله علیه وسلم خاتم النبیین اگر به طور درست و عظم، تبلیغ، ارشاد و تبیین نگردد، این رسالت مهجور مانده و انسان مسلمان به عنوان یک مکلف باید جوابگوی آن در پیشگاه پروردگار با عظمت خویش باشد.

قرآن عظیم الشان با زیبایی خاصی فرموده است: **«كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ»** (سوره آل عمران: ۱۱۰) (برتری امت اسلام بر

سایر امم را در منعکس کردن و امر و نهی پیام الهی دانسته، و با ذکر کلمه «**لناس**» رسالت داعیان الی الله را برای هدایت عموم انسان ها حتمی شمرده است.

در روایات تاریخی آمده است: زمانی که رسول الله صلی الله علیه وسلم مسجد مدینه منوره را اعمار و بنا نمود و کار اعمار آن به اتمام رسید، محلی را برای خطبه تعیین ساخت که این محل در: «حالت ایستاده به ایراد خطبه می پرداخت، ولی احياناً، خطبه های پیامبرگرمی طولانی می شد و این امر برای پیامبر مشقت را به بار می آورد، تا این که تنه درخت خرماي خشکی را آوردند که رسول الله صلی الله علیه وسلم بر آن تکیه می نمود و به موعظه می پرداخت. روزی شخصی از مردم مدینه وارد مسجد مدینه شد، و به صحابه کرام پیشنهاد کردند، که اگر پیامبر صلی الله علیه وسلم قبول نماید من چیزی خواهم ساخت که رسول الله صلی الله علیه وسلم در حین خطبه

بر آن هم ایستاده شود و هم اگر خواسته باشد بر آن بنشیند و موعظه های خویش را به راحتی و آسانی ارائه بدارد. این پیشنهاد را صحابه به رسول الله صلی الله علیه وسلم مطرح نمودند، پیامبر اسلام این طرح و پیشنهاد را قبول کرد و صحابه (رضی الله تعالی عنهم اجمعین) منبری ساختند.

می گویند وقتی رسول الله صلی الله علیه وسلم بر فراز این منبر ساخته شده ایستاد، ناله از درخت خرما بلند شد که پیامبر صلی الله علیه وسلم دست به درخت خرما که قبلاً بر آن تکیه می کرد، کشید و درخت آرام شد. (نورالدین السمهودی، وفاء الوفاء باخبار دارالمصطفی، جلد ۲، بیروت، دارالکتب العلمیه، صفحه ۳۸۹.)

در روایت دیگری آمده است: «پهلوی محراب درخت خرما خشکی بود، پیامبر صلی الله علیه وسلم به آن تکیه می کردند و روی به سوی اصحاب موعظه می نمودند و پیام خدا را به گوش حاضرین در مجلس می رساندند. برخی اصحاب به آن حضرت عرض کردند: اجازه فرمائید که برای شما منبری بسازیم تا بر آن آمده موعظه فرمائید. آن حضرت إذن دادند. پس منبری ساختند. وقتی که حضرت بر فراز آن رفته و ایراد خطبه نمودند، ناگهان صدای ناله ای از تنه درخت خرما برخاست و حضرت برگشت، دست روی آن گذاشت و ساکت شد.»

(نورالدین سمهودی، وفاء الوفاء باخبار دارالمصطفی، صفحه ۳۸۸ ۳۸۹.)

محدثین می فرمایند: رسول الله صلی الله علیه وسلم از همین منبر به تدریس و تبلیغ دین مقدس اسلام و وحی آسمانی می پرداخت نه تنها مسلمانان را که حضور در اجتماع داشتند متوجه اهداف دین مقدس می ساختند، بلکه به حاضرین مخاطب می گفت: که این پیام مرا به سایرین به آنده کسانی که حاضر در اجتماع نیستند نیز برسانید: «**فَلْيُبَلِّغِ الشَّاهِدَ الْغَائِبِ**» (باید حاضران به غایبان برسانند).

همچنان پیامبر صلی الله علیه وسلم در حجة الوداع در جمع کثیری در حالی که بالای شترش سوار بود فرمود: «**فَلْيُبَلِّغِ الشَّاهِدَ الْغَائِبِ قُرْبَ مَبْلَغِ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ**» (باید حاضران به غایبان برسانند. چه بسا شنونده غیر مستقیمی که توانایی حفظ بیشتری نسبت به شنونده مستقیم دارد).

منبر بیت المقدس :

بعد از این که صلاح الدین ایوبی بیت المقدس را در سالهای ۱۱۸۷ از تصرف صلیبی ها بیرون کشید و آنان را در جنگ حطین (۱۱۸۷) شکست سختی داد ، و مسجد الاقصی را از تصرف صلیبی ها بیرون آورد ، به اعمار ، ترمیم و تزئین مسجد الاقصی پرداخت. در پهلوی سایر خدمات هدایت فرمودند تا منبر زیبایی را برای مسجد بیت المقدس و مسجد ابراهیم خلیل الله در شهر «حبرون» از چوب زیبا و محکمی آماده سازند. بناءً این وظیفه را در سال ۱۱۶۸ به نورالدین زنگی که در منطقه حلب زمام حکومت اسلامی را به دست داشت اعطا نمود ، نورالدین زنگی به مشهور ترین نجاران شهر دمشق و حلب هدایت فرمود، تا به ساختن این منبر زیبا که تاریخ اسلام همچو زیبایی دست کاری را ندیده است ، از چوب های قیمتی به اسرع وقت ممکن آماده سازند .

مؤرخین می نویسند طرح نجاری، حکاکی و کندنکاری این منبر توسط نورالدین زنگی به نجار مشهور شهر دمشق به نام «**الاختری**» سپرده شد، مطابق روایات ساختن، حکاکی و کندنکاری این منبر مدت تقریباً ده سال را دربر گرفت . منبر نورالدین زنگی معروف به منبر صلاح الدین از مشهورترین منبرهای باستانی در شهر مبارک بیت المقدس و حرم ابراهیمی می باشد .

منبری که نورالدین محمود زنگی دستور ساخت آن را داد و صلاح الدین یوسف بن ایوب آن را در مسجد الاقصی در بیت المقدس و مسجد ابراهیم خلیل الله در حبرون حاضر کرد، تحفه‌ای باستانی- اسلامی است که مسلمانان را به یاد روز پیروزی و فتح المبین بیت المقدس اولین قبله مسلمانان و حرم ابراهیمی در شهر الخلیل چهارمین مکان مقدس برای مسلمانان می‌اندازد.

این منبر از جنس چوب «الارز» ساخته شده و مزین به تزئیناتی از جنس عاج و صدف بود.

ابو العباس تقی الدین احمد بن علی مقریزی (۷۶۶ - ۸۴۵ق)، مشهورترین مؤرخ کشور مصر در سالهای هشتم و نهم هجری می نویسد : « مانند این منبر در طول تاریخ اسلام ساخته نشده است.»- ادامه دارد